

ВІДКРИТИ ПРОСТОРИ ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ГРОМАДСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ СПІЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЖИТЛОВИХ РАЙОНІВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено роль відкритих просторів у житлових районах як інструмент для оптимізації використання громадської території спільного призначення. Розглянуто основні принципи створення відкритих просторів, їх вплив на якість життя мешканців та соціальну взаємодію. Наведено приклади ефективного використання таких просторів у контексті сучасного міського планування.

Ключові слова: відкриті простори, громадські території, житлові райони, оптимізація, міське планування, соціальна взаємодія, урбанізація, сталий розвиток, комфортне середовище, зелена інфраструктура, благоустрій, інноваційні рішення.

Abstract

The role of open spaces in residential areas as a tool for optimizing the use of public shared territory is investigated. The main principles of creating open spaces, their impact on the quality of life of residents and social interaction are considered. Examples of the effective use of such spaces in the context of modern urban planning are given.

Keywords: open spaces, public areas, residential areas, optimization, urban planning, social interaction, urbanization, sustainable development, comfortable environment, green infrastructure, landscaping, innovative solutions.

Вступ

Урбанізація, яка стрімко зростає, ставить перед сучасними містами питання оптимізації використання громадських територій, зокрема в житлових районах. Одним із найбільш ефективних способів вирішення цієї проблеми є створення відкритих просторів [1]. Вони забезпечують численні функції, забезпечуючи комфорт мешканців, покращуючи екологічний баланс та сприяючи формуванню соціально активних спільнот. Ця стаття має на меті концепцію відкритих просторів у контексті оптимізації використання громадських територій спільного призначення.

Основна частина

1. Роль відкритих просторів у житлових районах

Відкриті простори забезпечують низьку важливих функцій у житлових районах:

Екологічна функція: забезпечення біорізноманітності, покращення якості повітря та зниження міських теплових островів. Зелені насадження поглинають CO₂ та сприяють підтримці природного гідробалансу.

Соціальна функція: сприяння взаємодії між мешканцями, що зменшує соціальну ізоляцію, особливо у великих містах. Такі простори часто становлять платформу для проведення масових заходів, що посилює почуття спільноти.

Економічна функція: підвищення вартості нерухомості в прилеглих районах та створення можливостей для розвитку малого бізнесу, наприклад, кафе, кіосків чи зони для оренди обладнання [2,3].

Рекреаційна функція: надання можливостей для активного та пасивного відпочинку. Парки, дитячі майданчики та спортивні зони залишаються місцем фізичної активності для різних груп дітей.

Естетична функція: створення візуально привабливого середовища, яке сприяє формуванню позитивного враження від житлового району.

2. Принципи проектування відкритих просторів

Для створення ефективних відкритих просторів необхідно використовувати такі принципи:

Адаптивність: відкриті простори адаптуються до сезонних змін та використання різних сценаріїв. Наприклад, літні кінотеатри можуть трансформуватися в зимові ковзанки.

Гнучкість дизайну: можливість перепланування без значних витрат. Модульні конструкції можуть швидко змінити функціональність території.

Залучення місцевої громади: врахування думок мешканців під час проектування. Наприклад, організація опитувань чи воркшопів, щоб застосувати їх потреби.

Поєднання із транспортною інфраструктурою: зручний доступ до відкритих просторів через велодоріжки, пішохідні зони та громадський транспорт.

Екологічна стійкість: інтеграція «зелених» рішень, таких як збирання дощової води для зрошення, використання сонячних панелей чи матеріалів вторинної переробки.

3. Типи відкритих просторів у житлових районах

Міні-парки: компактні зелені зони, які розташовані в густозаселених районах. Вони ідеально підходять для короткочасного відпочинку.

Спортивні майданчики: спеціалізовані зони для заняття спортом. Часто вони обладнані тренажерами, футбольними чи баскетбольними майданчиками.

Зони для дітей : дитячі майданчики, які враховують сучасні вимоги безпеки та інклюзивності.

Зони для культурного відпочинку: амфітеатри, відкриті сцени, місця для виставок або кінопоказів на свіжому повітрі [4].

Експериментальні простори: зони для урбаністичних експериментів, таких як вертикальне озеленення, інтерактивні інсталяції чи «розумні» лавки з USB-портами.

4. Світовий досвід ефективного використання відкритих просторів

Копенгаген, Данія: концепція "міста для людей" передбачає розширення пішохідних зон і створення багатофункціональних парків.

Сеул, Південна Корея: трансформація автомагістралі в парку Чхонгечхон, який став популярним місцем відпочинку для мешканців.

Нью-Йорк, США: проект High Line — парк, побудований на місці колишньої залізничної лінії, який об'єднує громадські простори та культурні об'єкти.

Барселона, Іспанія: проект "суперквартали" забезпечує обмеження руху транспорту та перетворення вулиць у пішохідні зони.

5. Сучасні тенденції розвитку відкритих просторів [5]

Розумні технології: встановлення сенсорів для моніторингу використання території, автоматизація освітлення та зрошення.

Урбаністичні ферми: створення громадських садів та міст для спільного використання мешканцями.

Інтерактивні елементи: інтеграція зон із доповненою реальністю для освітніх чи розважальних цілей.

Інклюзивність: забезпечення зручностей для людей із винятковими фізичними можливостями.

6. Вплив відкритих просторів на міське середовище

Результати численних досліджень свідчать про значний вплив відкритих просторів:

Покращення мікроклімату за рахунок зниження температури.

Збільшення рівня громадської безпеки за рахунок активності присутності людей у громадських просторах.

Створення передумов для соціального та економічного розвитку району.

Висновки

Відкриті простори є потужним інструментом для оптимізації використання громадських територій у житлових районах. Їх правильне планування та використання дозволяє забезпечити комфортне та безпечне середовище для мешканців, сприяючи формуванню сталих міських спільнот. Подальші дослідження в цій сфері мають зосереджуватися на впровадженні інноваційних рішень та концепцій розвитку, що поєднують екологічні, соціальні та економічні аспекти

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Acconci Studio. Acconci Vito. Brooklyn, United States. [online] Available at : <<http://vimeo.com/23859879>>. [Access 20 February 2024].
2. Amin, A. 2008. Collective culture and urban public space. Publik Space. [online] 2 June 2009. Available at : <<http://publicspace.org/en/text-library/eng/b003-collective-culture-and-urban-public-space>>. [Access 20 Mai 2024].
3. Calligeros, M., 2010. Cool change planned for sizzling city square. The Sidney Morning Herald. [online] November 16, 2010. Available at : <<http://www.smh.com.au/queensland/cool-change-planned-for-sizzling-city-square-20101115-17urp>>. [Access 17 November 2024].
4. Center for Urban History of East Central Europe. Podzamcze: Places and Spaces. Marginalized modernity. [online] Available at : <<http://www.lvivcenter.org/uk/ia/researches/pidzamche/spaces-places/20-century-pidzamche>>. [Access 21 November 2024].
5. Cheonggyecheon Stream Restoration Project. Landscape Performance. Washington. [online] London. Available at : <<https://landscapeperformance.org/case-study-briefs/cheonggyecheon-stream-restoration>> [Accessed 28 April 2024].

Євдокімов Олег Олександрович – студент 2-го курсу магістратури, група 1БМ-23м, Факультет будівництва, цивільної та екологічної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, vtya.adju13@gmail.com

Лялюк Олена Георгіївна – к. т. н., доцент кафедри будівництва міського господарства та архітектури Вінницького національного технічного університету, e-mail: Lyalyuk74@gmail.com

Evdokimov Oleg Alexandrovich - 2nd year master's student, group 1BM-23m, Faculty of Civil Engineering, Civil and Environmental Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, vtya.adju13@gmail.com

Lyalyuk Elena - Ph. D., assistant professor of construction of urban economy and architecture Vinnitsa National Technical University, e-mail: Lyalyuk74@gmail.com